

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/104558,Waclaw-Lipinski-ur-28-wrzesnia-1896-w-Lodzi-zm-4-kwietnia-1949-we-Wronkach-podpu.html>
07.05.2024, 18:13

Wacław Lipiński (ur. 28 września 1896 w Łodzi, zm. 4 kwietnia 1949 we Wronkach) -podpułkownik piechoty, doktor habilitowany historii.

W czasie akcji na Zalesie dnia 28 maja 1919 ppor. Lipiński Wacław prowadząc 9-tą kompanię 5. pp Leg. do ataku na wieś Szutowicze, która była kluczem pozycji bolszewickich, cichym, a sprawnym podsunięciem kompani pod wieś, a następnie brawurowym atakiem zdobywszy ją, świecił przykładem męstwa, będąc zawsze tam, gdzie potrzeba chwili tego wymagała. Bezpośrednio po zdobyciu Szutowicz, łamiąc dwukrotnie usiłowanie nieprzyjaciela przeprowadzenia kontrataku i odzyskania z powrotem Szutowicz, przy czym bierze 48 jeńców, 3 km-y i wiele sprzętów taborowych. (Wniosek na odznaczenie Krzyżem Walecznych, 28 stycznia 1921)

W latach 1914–1917 w 5 Pułku Piechoty I Brygady Legionów Polskich. Od 1 do 22 listopada 1918 uczestnik obrony Lwowa, następnie w 5 Pułku Piechoty Legionów (udział w kwietniu 1919 w zajęciu Wilna). Od października 1919 w II Oddziale Dowództwa Frontu Litewsko-Białoruskiego. Od lutego do września 1920 zastępca szefa II Oddziału Dowództwa Okręgu Generalnego Poznań. Absolwent UJ 1922, doktorat tamże, habilitacja 1936 na UJK. Od 1927 w Wojskowym Biurze Historycznym. Od 1936 dyrektor Instytutu Badania Najnowszej Historii Polski. W kampanii polskiej 1939 od 7 do 29 września szef propagandy Dowództwa Obrony Warszawy. W latach 1940–1942 na Węgrzech. Po powrocie do Warszawy współtwórca piłsudczykowski Konwentu Organizacji Niepodległościowych. Od lutego do maja 1944 więziony przez Niemców. Od marca 1946 stał na czele Komitetu Porozumiewawczego Organizacji

Wacław Lipiński

Polski Podziemnej jako przedstawiciel Stronnictwa Niezawisłości Narodowej. Na początku 1947 aresztowany i skazany w procesie pokazowym na karę śmierci, zamienioną następnie na dożywotnie więzienie. Osadzony w więzieniu we Wronkach. Został tam zamordowany przez funkcjonariuszy UB. Według ówczesnej wersji popełnił samobójstwo wyskakując z przez okno.

Awanse: podporucznik (1918), porucznik (1920), kapitan (1920), major (1927), podpułkownik (1939).

Bibliografia

M. Gałęzowski, *Wzór piłsudczyka. Wacław Lipiński 1896-1949. Żołnierz, historyk, działacz polityczny*, Warszawa 2001; Tenże, *Wierni Polsce. Ludzie konspiracji piłsudczykowskiej 1939-1947*, Warszawa 2005, s. 409-417.